

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Bankszanálási alapok

(COM(2010) 254 végleges)

(2011/C 107/03)

Előadó: **Lena ROUSSENOVA**

A Bizottság 2010. május 26-án úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és az Európai Központi Banknak: Bankszanálási alapok

COM(2010) 254 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2011. február 1-jén elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2011. február 16–17-én tartott, 469. plenáris ülésén (a február 16-i ülésnapon) 193 szavazattal, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB osztja az Európai Bizottság elsődleges aggályait azzal kapcsolatban, hogy az adófizetők pénzét nem szabad többé a bankok veszteségének fedezésére fordítani, és elvben támogatja a nemzeti előzetes bankszanálási alapok (a továbbiakban: „alapok”) koordinált nemzeti válságkezelési intézkedéshez kapcsolódó harmonizált hálózatának létrehozását. Az EGSZB mindamellettsé amiatt is aggodalmát fejezi ki, hogy a működőképes bankszanálási-alap-rendszer megteremtéséhez a tagállamoknak közös módszerek és egységes szabályok elfogadásáról kellene előzetesen megállapodniuk a versenytorzulás elkerülése érdekében. A jelenlegi helyzet a jelek szerint ezzel éppen ellenkező színétetű. Már számos tagállam léptetett hatályba vagy tervez költségvetési intézkedéseket szerény államháztartásának feltöltésére vagy piacainak megerősítésére, így máris egyenlőtlen versenyfeltételek uralkodnak. Reálisan szemlélve a jelenlegi helyzetet és figyelembe véve a múlt tapasztalatait, **nehéz derűlátónak** lenni és azt remélni, hogy hamar sikerül megoldást találni erre a problémára. Fokozatosabb megközelítést alkalmazva ezek a különbségek talán idővel csökkenthetők.

1.2 Ami a **versenyt** illeti, az egyenlő versenyfeltételek fenntartását mindig elsődleges célkitűzésnek kell tekinteni úgy nemzeti, mint európai és világszinten. Ezzel szemben fennáll annak a kockázata, hogy a bankszanálási-alap-rendszer jelenlegi elképzelt formájában bomlasztó hatást gyakorol egyrészt nemzeti szinten (mivel a pénzügyi ágazatnak csak egy részét érinti), másrészt az EU szintjén (mivel új terheket ró több, már amúgy is gyenge nemzeti ágazatra), harmadrészt pedig világszinten is (mivel igen valószínűtlen, hogy a G–20 szintjén konszenzust sikerüljön elérni a kérdésben).

1.3 **Különös aggodalomra ad okot a makrogazdasági forgatókönyv.** Az összes nemzeti és nemzetközi hatóság nyomást gyakorol a banki ágazatra annak érdekében, hogy a helyzeten a reálgazdaságnak nyújtott hitel mértékének növelé-

sével könnyítsen. Becslések szerint új prudenciális szabályokra, tőkekövetelményekre és adókra lesz szükség, továbbá a hatóságoknak ésszerű egyensúlyra kellene törekedniük a **nemzeti költségvetést támogató tőke és a reálgazdaság egymással ellentétes szükségletei** között. A bankszanálási alapok rendszere pillanatnyilag túl általános ahhoz, hogy pontos számításokat lehessen végezni, következésképpen, hogy biztosítani lehessen a szükséges beruházásokat a termelésbe, a növekedésbe és a munkahelyekbe. Anélkül, hogy a javasolt rendszer minden egyes szakaszának végrehajtására vonatkozóan megfelelő prioritásokat és ütemtervet állapítanának meg, nehezen valósítható meg, hogy mindkét oldal jól járjon.

1.4 Az EGSZB úgy véli, hogy még mielőtt bárminemű lépéseket tennének a banki illetékek bevezetése terén, az Európai Bizottságnak mélyrehatóan értékelnie kellene az illetékek és bankszanálási alapok kumulatív hatását, figyelembe véve a fent említett (különösen az 1.3. pontban leírt) aggályainkat. A bankszanálási alapok bevezetésével kapcsolatos döntéshez meg kell becsülni, mennyibe kerülne a teljes rendszer, milyen mértékben érintené a banki ágazat hitelnyújtási potenciálját, és mennyi időbe telne, amíg a bankszanálási alapok kellőképpen megerősödnek, illetve elérnék célzott méretüket. Az EGSZB javasolja, hogy ezeket a becsléseket a legkedvezőtlenebb forgatókönyvhöz igazítsák annak biztosítása érdekében, hogy a rendszer realiztikus és olyan válságidőszakban is működőképes legyen, amikor egyrészt a bankok nehezen lesznek képesek megfizetni az alaphoz való hozzájárulásukat, másrészt éppen ekkor lesz igazán szükség a rendszer forrásaira.

2. Bevezetés

2.1 Az Európai Bizottság üdvözölte a G–20 2009. szeptemberi, pittsburghi csúcstalálkozójának üzenetét, amely szerint az adófizetők pénzét nem szabad többet a banki veszteségek fedezésére felhasználni, és ezt a célt legalább két, egymást kiegészítő módon kívánja elérni:

- a) az erősebb makro- és mikrogazdasági felügyelet, jobb vállalatirányítás és szigorúbb szabályozási előírások révén a bankcsőd valószínűségének csökkentésével; valamint
- b) annak biztosításával, hogy ha ezen intézkedések ellenére bekövetkezik a csőd, **elegendő forrást magukban foglaló megfelelő eszközök álljanak rendelkezésre a szabályos és időben történő szanaláshoz.**

2.2 A COM(2010) 254 végleges közlemény felvázolja az Európai Bizottság véleményét arról, hogy a banki válság megelőzés és -kezelés területén rendelkezésre álló átfogó eszközkészleten belül a pénzügyi ágazat hogyan járulhatna hozzá a csődbe került bankok szanalásának finanszírozási költségeihez. Az Európai Bizottság véleménye szerint a bankokra kirótt illetékekből finanszírozott előzetes bankszanálási alapok egy pénzügyi stabilitási keretrendszernek és a pénzügyi rendszer megelőzésre összpontosító átfogó reformjának részét kellene, hogy képezzék. Úgy véli, hogy ezek a megfelelő eszközök a csődbe menő bankok esetében történő beavatkozásra és azok oly módon történő szanalására, hogy minimalizálható legyen a bank csődje miatt a lakosságot terhelő költség. A közlemény bemutatja a bankszanálási alapok célját, lehetséges méretét és létrehozásuk feltételeit.

2.3 Az Európai Bizottság célja az, hogy egységes európai uniós megközelítést dolgozzon ki a bankszanálási alapok tekintetében, és hogy – rendkívül kívánatos megoldásként – végül létrehozzon egy egész Európára kiterjedő bankszanálási alapot. Az Európai Bizottság ugyanakkor úgy gondolja, hogy **integrált uniós felügyeleti és válságkezelési keret hiányában** nehéz lenne elkezdni egy páneurópai bankszanálási alap létrehozását. **Ezért első lépésként megfelelőnek tűnne egy olyan rendszer létrehozása, amely koordinált nemzeti válságkezelési intézkedésekhez kapcsolódó nemzeti előzetes bankszanálási alapok harmonizált hálózata köré szerveződik.**

2.4 Az EGSZB üdvözlő minden olyan javaslatot, amelynek célja a pénzügyi ágazat megerősítése és a jövőbeni válságok megelőzése, és ebben az összefüggésben **elvben** helyesli az Európai Bizottság által a bankszanálási alapok uniós megközelítése terén tett, a COM(2010) 254 végleges közleményben említett kezdeményezéseket és ajánlásokat, ugyanakkor aggályai is vannak e tekintetben. Az EGSZB úgy véli, hogy ebben a szakaszban néhány kezdeményezés bizonyos tagállamok számára esetleg nem alkalmazható és nem fogadható el, míg mások esetében további megfontolás, elemzés és pontosítás szükséges.

2.5 Az új válságkezelési és megelőzési keret célja annak biztosítása, hogy jelentős bankcsődök esetén a tagállamoknak

egységes, koordinált módon felhasználható eszközeik legyenek, amelyek lehetővé teszik az összehangolt fellépést, megóvva a tágabb pénzügyi rendszert, elkerülve az adófizetőkre háruló költségeket, és biztosítva az egyenlő versenyfeltételeket. A **közös szanalási eszközök** az elvárások szerint biztosítani fogják, hogy a szabályos csőd **mérettől vagy összetettségtől függetlenül hiteles választási lehetőség legyen bármely bank számára.** Fontos a **dimenziók** fogalma. Míg elvileg „minden” szabályos csődöt biztosítani kellene, különösen fontos **meghatározni a „jelentős” vagy „nagyszabású” csőd fogalmát.** A **nagyon nagy és igen összetett pénzügyi intézmények** (azaz a nemzetközi – nem feltétlenül kizárólag európai, vagy európai székhelyű – csoportok) **kihívást jelenthetnek.** A nagyobb csődök esetében más eljárásra lehet szükség, amelynek keretében a jogi személy folyamatos működését esetleg szerkezetátalakítás, adósságleírás és a részvénytulajdonosok követeléseinek felhívítása vagy leírása útján fenn lehetne tartani. Az intézkedéscsomag részeként szükség lehet egy alaphól nyújtott kiegészítő finanszírozásra is.

2.6 Az Európai Bizottság 2010 októberében úttervet fogadott el, amely meghatározza a teljes uniós válságkezelési keret menetrendjét, intézkedéseit, eszközeit és ütemtervét. 2011 tavaszán fogják benyújtani az ehhez kapcsolódó, a válságkezelésről és bankszanálási alapokról szóló jogalkotási javaslatokat. A jelenlegi szakaszban mindössze előzetes várakozásaink és megjegyzéseink lehetnek. A **kezdődatumot** irányelvben állapítják majd meg, amennyiben azt jóváhagyják. Tekintettel a körülményekre és tudva, hogy az Európai Bizottság 2011 tavaszára ígérte a vonatkozó jogalkotási javaslatok jóváhagyását, ez a dátum körültekintő becslés szerint a legjobb esetben is 2013-2014 körül várható. Minden alaphoz időre van szüksége ahhoz, hogy elérje célzott méretét, mivel azonban utólagos és előzetes finanszírozást is fog tartalmazni, elméletileg már akkor megkezdheti működését, amint a jogszabály a tagállamokban hatályba lép. Mindemellett nem szabad elfeledkezni arról, hogy egyes tagállamok bejelentették, hogy nem tervezik rövid távon banki illetékek bevezetését, mert banki ágazatukat nem érintette súlyosan a válság, így az egyelőre stabil maradt. Eszerint a bankszanálási alapot **közép-, illetve hosszú távú pénzügyiválság-kezelési eszköznek** kell tekinteni.

3. Részletes megjegyzések

3.1 A bankszanálási alapokkal kapcsolatos megközelítés

3.1.1 **Az EGSZB helyesli az Európai Bizottság megközelítését, amely első lépésként olyan rendszer létrehozását javasolja, amely koordinált nemzeti válságkezelési intézkedésekhez kapcsolódó nemzeti előzetes bankszanálási alapok harmonizált hálózata köré szerveződik.** Ugyanakkor azt ajánlja, hogy az alaphálózatot **fokozatosan és az egyes tagállamok saját jellemzőinek messzemenő figyelembevételével** alakítsák ki. Németország és Svédország már megkezdte az illetékekből és/vagy hozzájárulásokból származó összegek gyűjtésére szolgáló saját alaphálózat kidolgozását. **Mindkét országnak megvannak a saját módszerei és szabályai az alap létrehozását illetően, és ebben a szakaszban az EGSZB nem tud javaslatot tenni arra, hogy mely szabályokat kellene előnyben részesíteni.**

3.1.2 Tekintettel arra, hogy néhány állam máris dolgozik országspecifikus banki illetékek, adók és rendszerek bevezetésén, az EGSZB úgy véli, hogy **legelső lépésként vitát kell folytatni, és megállapodásra kell jutni néhány, az illetékekkel kapcsolatos közös alapelvről és paraméterről**, hogy el lehessen kerülni az Unió pénzügyi ágazatában a versenytorzulást. Az EGSZB a fokozatos megközelítést pártolja, amely különbséget tesz a rövid és középtávú célkitűzések között⁽¹⁾. A tagállamoktól rövid távon azt kell elvárni, hogy valamiféle megállapodást érjenek el az illeték alapjáról, mértékéről és alkalmazási köréről, fenntartva ugyanakkor bizonyos fokú rugalmasságot a szabályozási keret jelenleg végbemenő változásaira és a nagyobb mértékű harmonizáció felé vezető fejleményekre való tekintettel. Ezután mérlegelhető egy egyszerű és megfelelő összegű illeték szakaszos bevezetésével kapcsolatos megközelítés, ezt pedig a banki illetékek, majd a bankszanálási alapok harmonizáltabb rendszere követheti.

3.1.3 Az EGSZB megfelelőbbnek és valószerűbbnek tartja a fokozatos megközelítést, mivel az egyaránt képes tükrözni egyfelől azokat a különféle módokat, ahogyan a pénzügyi válság a különböző tagállamokat érintette, másfelől pedig a tagállamok által a válság nyomán tett válaszlépések sajátosságait:

— A különböző tagállamokat más-más időpontban érte utol, illetve másképpen és eltérő mértékben érintette a válság. Máskor kerülnek (majd) ki a válságból, és nem azonos időpontban lesznek képesek létrehozni saját bankszanálási alapjukat.

— Bizonyos tagállamok pénzügyi ágazatait nem érintette súlyosan a pénzügyi válság, és ezek az államok nem kértek segítséget. Ehelyett a pénzügyi és gazdasági világválság a szóban forgó országok reálgazdaságát rázta meg, némi időeltolódással. Banki ágazatuk – noha stabil – továbbra is küzd a válság továbbgyűrűző hatásainak elkerüléséért, ugyanakkor elvárják tőlük, hogy támogassák a talpra állást. Az ilyen országok idegenkedhetnek a nemzeti bankszanálási alapok létrehozásától akkor, amikor a legtöbb tagállam készen állna ugyanerre – többek között azért, mert néhány ilyen állam már rendelkezik olyan betétbiztosítási alapokkal, amelyek túlnyúlnak a betétbiztosítási rendszer határain, és egyes bankszanálási funkciókat is magukban foglalnak.

3.1.4 Az EGSZB üdvözlöi, hogy az Európai Bizottság „a betétbiztosítási rendszerek és a szanalási alapok potenciális szinergiáiról” további vizsgálatokat szándékozik folytatni, amint arról a COM(2010) 579 végleges dokumentumban beszámol. Az EGSZB úgy véli, hogy ha kiszélesítik a betétbiztosítási alapok jelenlegi finanszírozási bázisát, a betétbiztosítási és bankszanálási funkciókat egyetlen alap biztosíthatná anélkül, hogy sérülne a betétbiztosítási rendszerek képessége a betétesek védelmével kapcsolatos célkitűzés teljesítésére. Ez a vizsgálat különösen ésszerű azon tagállamok számára, amelyeknek a betétbiztosítási alapjai már most rendelkeznek bizonyos megelőzési és szanalási funkciókkal, mivel ez mindkét szempontot egy kibővített alapban egyesítené.

⁽¹⁾ Lásd: a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság ad hoc válságkezelési munkacsoportja, 2010. szeptember 17.

3.1.5 Az EGSZB érti az Európai Bizottság pánuniós bankszanálási alap melletti érveit csakúgy, mint az ennek létrehozásával járó nehézségekkel kapcsolatos aggályait, és az alap felállítását korainak és a jelenlegi szakaszban alkalmazhatatlannak ítéli. Figyelemmel a régebbi és közelmúltbeli tapasztalatokra, az EGSZB-nek kétségei vannak afelől, hogy az egységes uniós szanalási alap hatékonyan működhetne.

3.2 A bankszanálási alapok finanszírozása: az illeték

3.2.1 Az Európai Bizottság úgy véli, hogy a bankszanálási alapokat a bankok által fizetendő hozzájárulások vagy illetékek formájában kell finanszírozni. Az Európai Tanács június 17-én egyezsége jutott arról, hogy a banki illetékeknek – az azok bevezetését alátámasztó egyik elvként – egy hiteles szanalási keret részét kell képezniük⁽²⁾.

3.2.1.1 A közlemény részletezi, hogy az illeték elsődleges célkitűzése a bankoknak a válság költségeihez való hozzájárulásra való kötelezése, a rendszerszintű kockázat enyhítése, a versenytorzulás korlátozása és a hiteles szanalási kerethez szükséges finanszírozás előteremtése, mindamellett nem határozza meg egyértelműen annak fogalmát. A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság egyik dokumentuma⁽³⁾ az „illeték” fogalmát olyan, „a pénzügyi intézmények által fizetendő tételként” (díjként vagy adóként) határozza meg, „amely által azok hozzájárulnak a pénzügyi válság költségeihez”: az illeték díjnak minősül, amennyiben a költségvetésen kívüli alapba irányul, és adónak, amennyiben az államháztartásba folyik be. Az EGSZB elvárja, hogy az Európai Bizottság határozza meg egyértelműen az „illeték” fogalmát.

3.2.2 Az EGSZB úgy véli, hogy az illeték alapja és mértéke a fő akadálya annak, hogy általános megállapodást lehessen elérni, és meggyőződése, hogy első lépésként néhány alapelvről kellene megegyezésre jutni. Az EGSZB oszítja az Európai Bizottság nézetét, miszerint az illetékalapnak meg kell felelnie a közlemény 8. oldalán felsorolt elveknek. Fel kell ismerni, hogy a nemzeti pénzügyi ágazatok **méretüket, irányítási rendszereiket, a felügyelet eredményességét és a kockázat szintjét** tekintve különbözőek. E különbségek alapján a tagállamok számára eleinte lehetővé kellene tenni, hogy rugalmas módon más-más illetékalapot határozzanak meg, később azonban az illetékalapot harmonizálni kell.

3.2.3 A közlemény szerint a hozzájárulások, illetve illetékek három tényezőn alapulhatnak: a bankok eszközein, a bankok kötelezettségein, illetve a bankok nyereségén és bónuszain. Mivel a mérlegben szereplő eszközök és kötelezettségek a többi mutatónál jobban tükrözik a kockázattal kapcsolatos megfontolásokat, az EGSZB úgy véli, hogy a bankok nyeresége és bónuszai kevésbé megfelelő alapot jelentenének a banki hozzájárulások meghatározásához. Az első két javasolt illetékalap mellett és ellen egyaránt szólnak érvek, és talán nem lenne érdektelen a kettő kombinációja.

⁽²⁾ Az Európai Bizottság Belső Piaci és Szolgáltatási Főosztályának a banki illetékekről szóló, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság 2010. augusztus 31-i ülésén vitára beterjesztett informális dokumentuma, 4. o.

⁽³⁾ A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság ad hoc válságkezelési munkacsoportja.

3.2.3.1 **A bankok eszközei jól jelzik a kockázataikat.** Tükrözik mind a bank csődjének potenciális valószínűségét, mind pedig a bank esetleges szanálására adott esetben fordítandó összeget. Az IMF javaslata⁽⁴⁾ szerinti kockázattal súlyozott eszközök is megfelelő illetékalapnak tekinthetők: előnyük a nemzetközi összehasonlíthatóság, tekintve a bázeli tőkekövetelmények széles körű elfogadottságát. Másfelől, mivel a bankok eszközeire kockázattal súlyozott tőkekövetelmények vonatkoznak, az ezeken alapuló illeték megkettőzné a Bázeli Bizottság tőkekövetelményének hatásait.

3.2.3.2 **Az EGSZB úgy véli, hogy a bankok kötelezettségei – a biztosított betétek és a banktőke (például az elsőrendű banktőke) kizárásával és bizonyos mérlegen kívüli tételek figyelembevételével – jelentik valószínűleg a legelőnyösebb alapot a banki hozzájárulás/illeték megállapításához⁽⁵⁾.** Ezek ugyanis jelzik a bank esetleges szanálásakor felmerülő költségeket, egyszerűek, és noha némi átfedés nem zárható ki, az mégsem lenne olyan mértékű, mint az eszközalapú megközelítés esetében⁽⁶⁾. Kizárhatók lennének más kötelezettségek, így az alárendelt tartozás, a kormány által biztosított adósság és a konzernen belüli kölcsönműveletek is. Ugyanakkor, szem előtt tartva, hogy számos tagállam már bevezetett olyan országspecifikus illetékrendszereket, amelyek illetékalapja jelentősen eltérő, elfogadhatóbb lenne egy olyan kezdeti összehangolt megközelítés, amely az összes kötelezettségen és ezek előzetes minőségi értékelésén alapul.

3.2.4 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottságnak a COM(2010) 579 végleges közleményben leírt azon elgondolásával, miszerint minden egyes bankszanálási alap az ugyanabban a tagállamban engedélyezett intézményektől kapna befizetéseket, és a befizetés fedezné a más tagállamokban letelepedett fiókjait. Így a leányvállalatok a fogadó ország, a fiókvállalatok pedig a származási ország illetékeit viselnék. Ha minden tagállam ezen elvek alapján róná ki az illetéket pénzügyi intézményeire, elkerülhető lenne a kettős díjkiszabás és a versenytorzulás kockázata.

3.2.5 **Az EGSZB ragaszkodik ahhoz, hogy az illeték bevezetésének időzítését gondosan mérlegelni kell, tekintettel a jelenleg mind a bankokra, mind a gazdaságokra nehezedő kihívásokra.** Súlyos pénzügyi válságot követő időszakokban a bankok rendszerint kockázatkerülő, és még évekig nem szívesen nyújtanak hitelt annak ellenére, hogy a nemzeti és nemzetközi hatóságok számos erőfeszítést tesznek

annak érdekében, hogy ösztönözzék őket a gazdaságélénkítés támogatására. A bankoknak ugyanakkor viselniük kell az új tőke- és likviditáskövetelmények költségeit. Az EGSZB által az 1.4. pontban javasolt értékelés szerint megfelelő átmeneti időszakot lehetne biztosítani a pénzügyi intézményeknek, hogy megerősödjön tőkealapjuk és az új szabályozási rendszerhez való alkalmazkodásra való képességük, illetve hogy finanszírozni lehessen a reálgazdaságot. Középtávon szükség lehet a ráta bizonyos fokú kiigazítására az esetleges jövőbeni szabályozási követelményekben és az uniós szanálási keretben bekövetkező fejlemények figyelembevételében.

3.3 A bankszanálási alapok alkalmazási köre és mérete

3.3.1 **A bankszanálási alapok alkalmazási köre és mérete attól függ, hogyan határozza meg az Európai Bizottság az alapok szerepét a bajban lévő pénzügyi intézmények (köztük a bankok) szabályos szanálásának finanszírozásában.** Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság azon nézetét, amely szerint a szanálási alapoknak rendelkezésre kell állniuk a bankok szanálására, de egyértelműen ki kell zárni az intézmények kisegítésére való felhasználásukat. Az EGSZB azonban elfogadhatatlannak tartja, hogy az Európai Bizottság által kidolgozott válságrendezési keret **elsősorban a banki ágazatra összpontosít**, ugyanis minden magas kockázattal üzemelő pénzügyi intézmény veszélyt jelenthet a befektetőknek. Az EGSZB javasolja, hogy **minden bank és minden, felügyelet hatálya alá tartozó pénzügyi intézmény** képezze a szanálási keret részét (kivéve a biztosítótársaságokat, amelyekre külön rendszer van előkészületben)⁽⁷⁾. Ennek célja egyrészt az egyenlő versenyfeltételek biztosítása, másrészt annak elkerülése, hogy a közvélemény felé azt a félrevezető üzenetet közvetítsék, hogy a pénzügyi közösségnek csupán egy bizonyos szegmense felelős a válságért.

3.3.2 A közlemény még nem pontosította az alapok kívánt méretét, azonban jelezte, hogy a pénzügyi ágazatnak kell viselnie a szanálás összes költségét – ha szükséges, akár utólagos finanszírozási intézkedések útján is. A kérdés az, **hogyan számítható ki az országokénti megfelelő célzott méret.** E tekintetben két probléma merül fel. Egyrészt **a leggyengébb rendszerek esetében lesz szükség arányaiban a legnagyobb összegű hozzájárulásokra**, ami aggályokat vet fel az egyenlő versenyfeltételeket illetően. A másik nehézség a számításokhoz használt időkerettel függ össze: **a célzott korlátot a jelenlegi és előrevetített helyzetek alapján számítják ki.** A korlát eléréséig a helyzet jelentősen megváltozhat, ami szükségessé teszi mind a célérték, mind a hozzájárulások kiigazítását. A szabályoknak számolniuk kell **a kiinduló feltételek és számítások esetleges változásaival** is. Ezen túlmenően, mivel a kockázatok egy-egy cikluson belül is változnak, az illeték mértékét ki kell igazítani annak érdekében, hogy a pénzügyi rendszer veszíthessen prociklikus jellegéből.

⁽⁴⁾ Az IMF G–20-hoz címzett, „A pénzügyi ágazat méltányos és jelentős mértékű hozzájárulása” c. végleges jelentése, 2010. június, 17. o.

⁽⁵⁾ Az IMF kötelezettségek széles körét tartja megfelelőnek, néhány mérlegen kívüli tétel figyelembevételével, de a tőke és a biztosított kötelezettségek kizárásával. Az Európai Bizottság az augusztus 20-i nem hivatalos dokumentumában szintén támogatja a piaci kötelezettségeken alapuló megközelítést. Négy tagállam már elfogadta saját, differenciált kötelezettségeken alapuló megközelítését.

⁽⁶⁾ A Bázeli Bizottság javaslatai szabályozzák a bankok által vállalt likviditási és átalakítási kockázatokat.

⁽⁷⁾ A COM(2010) 579 végleges közleményében az Európai Bizottság ígéretet tesz arra, hogy a pénzügyi szektor válságkezelésére vonatkozó uniós keretszabályozást valamennyi hitelintézetre és néhány befektetési cégre alkalmazni fogja, azonban nem határozza meg egyértelműen a befektetési cégek fogalmát. Az EGSZB úgy véli, hogy a szanálási keretszabályozást valamennyi ellenőrzött pénzügyi intézményre alkalmazni kellene.

3.4 A bankszanálási alapok függetlensége és irányítása

3.4.1 Az EGSZB helyesli az Európai Bizottság azon nézetét, miszerint a bankszanálási alapokat el kell különíteni a nemzeti költségvetéstől. Az EGSZB egyetért azzal, hogy az alapoknak az államtól való funkcionális függetlensége biztosítaná, hogy csakis és kizárólag szanálási intézkedéseket fedezzenek belőlük. A tagállamok azonban jelenleg két különböző megközelítést alkalmaznak a pénzügyi ágazatból előteremtett források elosztása tekintetében. Néhány ország – így Németország, Belgium és Svédország – azt az elvet követi, miszerint egyértelmű összefüggést kell teremteni a szanálási mechanizmus bevételi és kiadási oldala között. Más országok lehetővé teszik az illetékből befolyó összegek általános költségvetésbe történő beépítését, mivel nem cél, hogy azok kifejezetten kapcsolódjanak a pénzügyi ágazat válságrendezési keretéhez. Azok az eljárások, amelyek olyan várakozásokat keltenek, hogy az intézmények támogatást várhatnak az államtól, veszélyeztetik a javasolt szabályozási keret célkitűzését, azaz, hogy biztosítsák a bajban lévő pénzügyi intézmények szabályos szanálását az adófizetők pénzének felhasználása nélkül. Az EGSZB osztja az Európai Bizottság nézetét, miszerint a célzott szanálási alapok létrehozása ahhoz vezethet, hogy csökken a pénzügyi ágazat közpénzektől való függősége, és csökken a „túl nagy ahhoz, hogy bebukjon” jellegű intézményekkel összefüggő etikai kockázat. Az EGSZB álláspontja szerint az illeté-

kekből befolyó pénznek – a betétbiztosítási alapokhoz hasonlóan – a költségvetési ügyekért felelős hatóságoktól elkülönülő (azaz a pénzügyi stabilitási keret irányítását ellátó) szervek ellenőrzése és irányítása alatt kell állnia.

3.4.2 Mielőtt a bankszanálási alapok irányításáról végleges döntés születik, egyértelmű választ kell kapni az alábbi kérdésekre:

- Az alap a prudenciális szabályozás részét képezi-e?
- Az alapot költségvetési intézkedésként tervezték-e meg, amelynek célja, hogy a pénzügyi ágazattól hozzájárulást kérjen az elköltött közpénzek visszaszerzéséhez?
- Az alap pusztán költségvetési művelet-e, amelynek célja a piac átláthatóbbá tétele a pénzügyi spekuláció elleni küzdelem révén?

Ha az Európai Bizottság a bankszanálási alapot parafiskális intézkedésnek és a pénzügyi stabilitási keret részének tekinti, gondoskodnia kell arról, hogy ezt közérthetővé tegye, mert az alap helyes irányítását csak úgy lehet megvalósítani, ha egyértelműen meghatározható annak természete.

Kelt Brüsszelben, 2011. február 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON